TOVERITAR

...nkannattaja, ilmestyy Astorissa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta $1.00, puoli vuotta 50c
CANADAAN
1 vuosikerta $1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta $1.50, puoli vuotta 80c
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.
Huoneusto sijaitsee 10:nen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Maimailmoituksista $1.00 ensimäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year $1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One yer $1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year $1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS:
Selma Jokela-McCone
1569 E. 16th St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	102
Uudistuksia	40
Katkennut	177

LUOKKATAISTELU-ALUEELTA

PHELPS, WIS.

En ole vielä tämän viiden kuukauden ajalla, jonka olen ollut täällä Phelpsissä, nähnyt ainotakaan kirjettä täältä farmikylästä Toverittaressa, eikä sitä taida monelle tullakaan, siispä ajattelin piirtää jonkun rivin, että nähdään muualla mailmassa että Phelps niminenkin paikkakunta on olemassa.

Kesä on nyt melkein mennyt ja tuo synkka ja kolkko syksy tulee, ja sitten kylmä talvi. Nyt kun on pian päästy maantöistä, kun perunat saadaan kaivettua, on hyvää aikaa, ainakin iltasin, meillä akoilla, niin toivoisin että alettaisiin oikein toden perästä jotain toimimaan, koska ei ole ollut pitkään aikaan mitään iltamia. Nyt on kyllä yhdet pian, t.k. 30 p. Rintamäen farmilla. Ne pidetään Lempi Salmenin hyväksi. Hän on sairastanut jalkaansa jo useaman vuoden, että on mädäntynyt melkein koko jalka, seukrauksena kurkkumädästä, kun lääkäri oli niin huoleton. (En tunne paremmin asiaa, mutta näin olen kuullut.) Varoja pitäisi saada, että saisi vielä koettaa mennä sairaalaan, ehkä leikattavaksi. Niin sinne Rintamäelle sitä sitte tietysti jokainen askeleensa ohjaa, katsomaan mitä siellä oleman pitää. Varatkaapas dollari mukaanne, etenkin naiset ja miehetkin, sillä tulen minäkin sinne kynä ja paperipala mukana ja Toveritar joka kotiin tulemaan. En ole kyllä mikään valittu asiamies, mutta en luule sillä mitään väliä olevan, kunhan vaan tilauksia saan. Kun tulin tänne Phelpsiin niin uudistin oman tilaukseni ja sain yhden uuden tilauksen ja lehti tulee säännöllisesti joka tiistai tänne.

Tervehdin Toverittaren lukijoita!

ELLEN PALO.

TORONTO, ONT., CAN.

Jospa taasen tervehdän Toverittaren lukijoita ajatellessani tätä nykyistä aikaa, tätä tilannetta, joka vallitsee ympäri mailman. Hirveältä tuntuu sodan kestäminen. Ei minkäänlaista toivoa rauhasta. Kaikki käy toteen: valtakunta käy valtakuntaa vastaan — kaikki kansat ovat toisiansa vastassa.

Sotavelvollisuus-ikä täällä on 20 vuodesta 45 ja otetaan vaan yksinäisiä miehiä ja maan kansalaisia. Kaikki agitatsioni sotaväenotton ja sotatoimenpiteitä vastaan on kielletty ja lain rikkomisesta on rangaistus yhdestä kolmeen vuoteen vankeutta.

Osaston varsinainen työkokous oli syysk. 9 p., jossa hyväksyttiin uusia jäseniä: Saima Lindala, Vilhelmiina Markkanen, Herman Johnson, August Laakso, Kalle Juntunen, John Okkonen, John Huttunen, Emil Hämäläinen, Kari Pääkkönen ja Matti Wilen. Meillä on kohta osastossa 300 jäsentä. Kumpa he nyt vaan kaikki muistaisivat velvollisuutensa. Kasvakoon innostus ja eläköön aatteemme raskaammankin painon alla. Olkaamme järkeviä, varovaisia ja toimikaamme taidolla. Nyt ei ole aika puhua ja toimia ajattelemattomasti ja tarpeettomasti. Tarpeetonkin teko, ajattelemattomasti lausuttu sana voi tuottaa liikkeellemme vauriota.

Ompeluseuran johtokunta valittiin myöskin, johon tulivat seuraavat toverit: Aino Pelander, Rauha Grönholm, Senja Järvis, Ida Pulkkinen, Emmi Sällä, Olivia Kauhanen. Ei voitu vielä sanoa minä iltana ompeluseura voi kokoontua. Kokouksessa tekivät päätöksen että nuorten täytyy saada tanssia ainakin kerran viikossa. Ja täytyyhän olla tanssillakin sijansa. Tuonnempana voitanee määrätä ompeluseuran ilta.

Aina vain on jotain uutta! Nyt meillä on hankkeet perustaa sekakuoro. Toveri Hj. Hammari, meidän talon vahtimestari tulee johtamaan kööriä. Näkyy hanke herättäneen innostusta vanhemmissakin tovereissa. Antaahan se elämään uutta henkeä kun on jotain vaihtelua elämässä, eikä aina ole painamassa se jokapäiväinen leipähuoli ja suru. Vähän sitä työläinen muuta voi ajatella. Nytkin se niin painaa, että olen kovin huonolla kirjoustuulella. Toiste koetan paremmin. OLIVIA KAUHANEN.

ROCKPORT, MASS.

Tervehdys taas täältä meidän niemekkeeltä.

Kirjotan syksyn kuuniaksi kesän kuumuutta muistellessa, sillä kuuma se oli täälläkin, vaikka ollaankin meren rannassa. Nyt ovat ilmat raittiit ettei tarvitse työmiesten hikoilla liikaa eikä ole sateetkaan kiusaa tehneet.

Osastomme vietti 14:sta vuosijuhlaansa, jossa oli hyviä puheita ja luettiin julki sen viimevuotinen toiminta yleisön tietoon. Vaan oikein hävettää sanoa, että sitä vietettiin sillä ei edes jäsenistä ollut tilaisuudessa tuskin puolet, eivät tainneet kaikki muistaakaan.

Nyt kun alkaa uusi toimintavuosi niin ruvetaan käymään kokouksissa ahkerampaa, että vuosijuhlalle antaa sen arvon jäsenenä, että saapuu silloin kun sitä vietetään kerta vuodessa.

Sunnuntaikoulukin taas alkaa toimintansa ja mitä enempi saapuu oppilaita sitä miellyttävämpää on opetus. Opettajan saanti otti lujaan. Toiset eivät mielestään kykene ja toisilla on paljon muita tehtäviä, vaan saatiin kuitenkin jo entisestään tunnettu toimeensa kykeneväksi. Sunnuntaikoulu onkin ainoa koulu, missä voidaan opettaa sosialismia nousevalle sukupolvelle, vaan sitäkään ei voi opettajat yksin edistää, siinä täytyy olla vanhustenkin apuna lastensa neuvomisessa.

Kehotan vielä ihanneliittoon kuuluvaa nuorisoa että kun alkavat toimintansa, niin ruvetkaa ottamaan osaa joukolla osaston toimintaan ja vetäkää yhtä köyttä ja yhtäälle päin vanhempien jäsenten kanssa, niin ei vanhatkaan väsy, kun tulee nuoret avuksi.

Taitaa olla parasta lopettaa, en jouda sivuasioita ajattelemaan.

LASTEN ÄITI.

MIAMI, ARIZ.

Kaunis tervehdys Toverittaren lukijajoukolle täältä Miamista. Olen seurannut uutisia lehdestämme, vaan ei ole ollenkaan täältä näkynyt pitkään aikaan uutisia. Täällä olisi kyllä paljon suomalaisia naisia ja samalla useampia Toverittaren tilaajia, että kyllä olisi kirjottajia, kun vaan olisi halua kynäillä ja kun on ollut niin hyvää aikaakin. Me olemme olleet vasta vähän aikaa paikkakunnalla, että emme tiedä kovin tutusti ja laajasti oloja, mutta kirjotamme mitä tiedämme.

Täällä on kuparikaivoksia, myllyjä ja sulimo, joissa työskentelee tuhansia miehiä. Ja ne kaikki yksimielisesti päättivät tehdä lakon, kuuluen kahteen eri unioon, ja niin pysähtyi kaikki pyörät 1 päivä heinäkuuta, niinkuin yhdellä sanalla ja alku oli hyvä. Lakkolaiset olivat tyytyväisiä ja lujia lakkopuheita käytiin kuulemassa, joita pidettiin joka ilta kaupungilla takakaduilla. Mutta kaupungin virkailijat kielsivät, että ei saa pitää puheita kaupungilla ja niin taas siirryttiin tyytyväisiänä pallokentälle ja siellä hetken aikaa sai kokoontua. Mutta taas tuli kielto ja sitten ne kokoontuivat eräälle mäelle yksityisen maalle, vaan sieltäkin ajettiin pois. Ja nyt on kokoonnuttu I. W. W. union haaliin, mutta sinne ei mahdu kun vähäinen osa. Komppaniat koettivat kaikkensa pyssyhurttiensa ja agenttiensa avulla hajottaa lakkolaisia. Eivätkä ottaneet kuullakseenkaan lakkolaisten vaatimuksia. Lakkolaisia on ajettu pois komppanian huoneista ja omat talot muuttamaan pois yhtiön maalta. Mutta kaikesta huolimatta vaikka oli rauhallista ja yksimielistä kahdeksatta viikkoa siihen asti kun komppaniat onnistuivat saamaan noita mokomia skääppejä ja siinäkös oli elämää ja surinaa. Ensimäisenä aamuna kun rikkurit menivät työhön suuren hurttа- ja sotajoukon vartioimana, että lakkolaiset eivät saaneet häiritä työhön menöitä. Suomalaisia ei ole mennyt yhtään ainoata tuohon ilettävään ammattiin ja paljon on joka kansallisuudesta, jotka kuuluvat lakkorintamaan.

Lakkolaisia on vainottu ja vangittu vaikka ei ole ollut mitään syytä ja tuomittu vankeuteen irtolaisuudesta a kadulla seisomisesta. Ja siitenkin lakkolaiset ovat olleet niin maltillisia, että ei ole mitään rettelöitä tapahtunut lakkolaisten puolelta, vaikka on kaikella koetettu ärsyttää. I. W. W. liiton haaliltakin kaupunkimme virkailijat ja sotilaat veivät kaikki union kirjat, vaan unio kuitenkin toimii edelleen.

Paljon on lähtenyt ihmisiä pois paikkakunnalta kun tämä lakko meni näin pitkäksi ja väsyttäväksi. Suomalaislakin on mennyt koko perheitä a miehet niin, että ei ole paljon jäälellä muuta kuin me akat lapsinemme. Mekin kaksi lakkolaisen akkaa pätsäämme täällä pienten lastemme kanssa a olemme toivossa, että lakko voitolla päättyisi, sillä ei ole vielä skääppejä kovin paljon siihen verraten kun ennen on työvoimaa tarvittu. Huomautamme, että ei kukaan kansalaisistamme ohjaisi kulkuaan tänne lännelle, ennenkuin lakot on sovittu loppuneeksi. Toveruudella.

M. U. S. R.

FITCHBURG, MASS.

Taaskin on kulunut jo pitkä aika siitä, kun viimeksi oli kuulumisia täältä Fitchburgista. Nyt kun kaikki ovat saapuneet kesälomaltaan ja uusilla voimilla aletaan työhön. Ensiksi meidän osaston ompeluseura on jo alottanut toimintansa. Ja olikin niitä emäntiä ja tyttäriä saapunut ottamaan töitä, vaan ei niin suuressa määrässä kuin olisi suotavaa. Koetetaan nyt aikaa käymään joka tiistailta Saiman talolla, siellä ilta kuluu hauskasti ja työt valmistuu aivan kuin itsestään. Kaikesta päätäen tullaan taaskin saamaan ne suuret myyjäiset entiseen tapaan.

Puhuma- ja keskusteluseuran ensimäinen kokous kesäloman jälkeen oli 13 päivän iltana, mutta vähän oli osanottajia, ainakin alussa, en tiedä missä ne nuoretkin kuluttavat iltansa?

Sitten täällä oli "Punanen viikko". Silloin näkyi miten ne meidän uutterat toverimme olivat tosityössä myyden kirjallisuutta ja ottivat tilauksia kaikille puoluelehdille, josta myös Toveritar sai osansa, mutta muistakaa että ette anna tilauksenne katketa. Ja koettakaa tuttavianne saada myös tilaamaan, sillä Toveritar on välttämätön työläisnaisille ja minä luulen ja uskon että joka vähänkin aikaansa seuraa, ei voi olla sitä tilaamatta.

Ja nyt lopuksi huudan rohkeutta ja tarmoa kaikille työläissiskoille ja veikoille tänä kauheana aikana. Luottakaamme siihen että kerran koittaa aika, jolloin ei meltä pakoteta luopumaan niistä, jotka ovat meille kalleinta. Teitä tervehtien,

E. L.

ROSSLAND, B. C., CAN.

Kovin yksitoikkoista on elämä nykyään täällä Rosslandissa. Osaston toimintakin on ollut niin hiljaista, että ei edes työkokouksia ole voitu pitää säännöllisesti. Eikä koko kesänä ole ollut mitään haalilla lukuunottamatta kukka-iltamaa ja paria tanssi-iltamaa. Toivottavasti toiminta vilkastuu taas talven tullen kun loppuu miehiltäkin kalastukset y.m. sivuhommat.

S. s. osasto pani toimeen yleisen keräyksen Butten lakkolaisten hyväksi. Ilmiset näyttivät jotakuinkin tunteneen velvollisuutensa työläistovereitamme kohtaan, koska keräys tuotti $50.25. Nätti raha näin pieneltä paikkakunnalta, eikö?

Ompeluseuran hommatkin ne jäivät keväälä kesken, kun monen toverin ja toverittaren täytyi niiden työrettelöiden tähden muuttaa pois paikkakunnalta. Mitäs me akat nyt teemme? Eiköhän aloteta töitä uudelleen virkistyneillä voimilla ja hankitaan taas osastollemme vähän sivutuloja.

Toveritar Anni Wilson kuuluu olevan vähän paranemaan päin. Hän on sairastanut reumatismia jo useita viikkoja. Toivon hänelle pikaista parantumista.

Mamie Sharp on leikattu molemmista jaloista. Hän lienee pian "all right".

Viimeinen juomaviikko on käsillä alkohoolin kurjilla orjilla täällä British Columbiassa. Kapakoitsijat kuuluvat keräävän nimiä listoilleen, että saisivat edes "piirlä" ja viiniä myydä. Toivottavasti ei heidän häpeälliset vehkeensä menesty.

Kuulkaapas, akat ja ukot, tytöt ja pojat siellä isoissa kaupungeissa, joissa on tuhansia suomalaisia. Miksi te päästätte Toveritteren tilaajamäärän alenemaan ja juuri nyt kun sitä kaikista kipeimmin tarvittaisiin tuomaan toivoa, intoa ja lohdutusta niihin koteihin, joista miespuoliset jäsenet väkisin raastetaan Europaan kanuunoilla ja myrkkykaasuilla tapettavaksi.

Lapset ainakin ovat tehneet velvollisuutensa Toveritteren suhteen. Koettakaapa nyt toverittaret oikein innolla ruveta tätä lehteänne levittämään. Oikein on synti ja häpeä kun näin sisältörikas ja vielä ainoa suomalainen naisten lehti tällä mailmareella, saa noin vähän kannatusta osakseen.

MARY.

FORT BRAGG, CAL.

Harvoin, kovin harvoin tulee kirjotetuksi paikkakunnalta, vaikka tämä kuuluisi tehtäväänn, mutta täytyy sanoa mikä on syy: se on se, että on niin huono tuosta kirjotustaidosta ettei tahdo alkuun päästä. Tämä tosin ei ole minun syyni. Eihän minulla ole ollut aikaa päivääkään istua koulun penkillä. On täytynyt ahertaa työssä pienestä saakka.

Ompeluseuran naiset toimivat markkina-iltaman tämän kuun 23 p:ksi. Siellä oli ohjelmaa monta eri numeroa ja näytöskappale, nimeltä "Helvetti". Myytiin banaaneja ja kukkia. Iltaman puhdas voitto oli $23.50. Tänä syksynä onkin ollut homma Toverituvalla enempi kuin suurta.

Ukko yli-jumala meinasi aivan hätäyttää nuo Toveri-tuvan katonkorjausmiehet, kun katto oli korjauksen alla, niin alkoi sataa rapsuttelemaan ja satoi kahtena yönä. Kyllä pojilla oli aika japi saada sen ison tuvan lattia kuivaksi ja sileäksi, että säärenpäät taas luistaa, että hipsun-hipsun-sii!

Ompeluseuran naiset ovat taasen ottaneet päivän omiin nimiinsä, ja se on lokakuun 21 p. Silloin taas nähdään ja kuullaan ja nautitaan. Eihän sieltä naisten iltamista ole koskaan tyhjin suin kotiin tarvinnut lähteä. Ottakaa kaikki toverit ja toverittaret tämä edellämainittu ilta huomioon. Tätä ei suinkaan tulla siirtämään niinkuin on ollut tapana viime aikoina.

Huomatkaa naiset tämä, että kun kaikki suuntaisivat jalkansa sille polulle, joka vie teldät osaston kokoukseen. Se on joka toinen keskiviikko ja koetetaan keskustella, millä